ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ഏകോനഷഷ്ടിതമോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ഏകോനഷഷ്ടിതമോഽധ്യായഃ ॥

രാജോവാച
യഥാ ഹതോ ഭഗവതാ ഭൗമോ യേന ച താഃ സ്ത്രിയഃ।
നിരുദ്ധാ ഏതദാചക്ഷ്വ വിക്രമം ശാർംഗധൻവനഃ ॥ **1** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇന്ദ്രേണ ഹൃതച്ഛത്രേണ ഹൃതകുണ്ഡലബന്ധുനാ।
ഹൃതാമരാദ്രിസ്ഥാനേന ജ്ഞാപിതോ ഭൗമചേഷ്ടിതം।
സഭാർയോ ഗരുഡാരൂഢഃ പ്രാഗ്ജ്യോതിഷപുരം യയൗ ॥ **2** ॥

ഗിരിദുർഗൈഃ ശസ്ത്രദുർഗൈർജലാഗ്ന്യനിലദുർഗമം।
മുരപാശായുതൈർഘോരൈർദൃഢൈഃ സർവത ആവൃതം ॥ **3** ॥

ഗദയാ നിർവിഭേദാദ്രീൻ ശസ്ത്രദുർഗാണി സായകൈഃ।
ചക്രേണാഗ്നിം ജലം വായും മുരപാശാംസ്തഥാസിനാ ॥ **4** ॥

ശംഖനാദേന യന്ത്രാണി ഹൃദയാനി മനസ്വിനാം।
പ്രാകാരം ഗദയാ ഗുർവ്യാ നിർബിഭേദ ഗദാധരഃ ॥ **5** ॥

പാഞ്ചജന്യധ്വനിം ശ്രുത്വാ യുഗാന്താശനിഭീഷണം।
മുരഃ ശയാന ഉത്തസ്ഥൗ ദൈത്യഃ പഞ്ചശിരാ ജലാത് ॥ **6** ॥

ത്രിശൂലമുദ്യമ്യ സുദുർനിരീക്ഷണോ
യുഗാന്തസൂര്യാനലരോചിരുൽബണഃ।
ഗ്രസംസ്ത്രിലോകീമിവ പഞ്ചഭിർമുഖൈ -
രഭ്യദ്രവത്താർക്ഷ്യസുതം യഥോരഗഃ ॥ **7** ॥

ആവിധ്യ ശൂലം തരസാ ഗരുത്മതേ
നിരസ്യ വക്ത്രൈർവ്യനദത് സ പഞ്ചഭിഃ।
സ രോദസീ സർവദിശോഽന്തരം മഹാ -
നാപൂരയന്നണ്ഡകടാഹമാവൃണോത് ॥ **8** ॥

തദാപതദ് വൈ ത്രിശിഖം ഗരുത്മതേ
ഹരിഃ ശരാഭ്യാമഭിനത്ത്രിധൗജസാ।
മുഖേഷു തം ചാപി ശരൈരതാഡയത്
തസ്മൈ ഗദാം സോഽപി രുഷാ വ്യമുഞ്ചത ॥ **9** ॥

താമാപതന്തീം ഗദയാ ഗദാം മൃധേ
ഗദാഗ്രജോ നിർബിഭിദേ സഹസ്രധാ।
ഉദ്യമ്യ ബാഹൂനഭിധാവതോഽജിതഃ
ശിരാംസി ചക്രേണ ജഹാര ലീലയാ ॥ **10** ॥

വ്യസുഃ പപാതാംഭസി കൃത്തശീർഷോ
നികൃത്തശൃംഗോഽദ്രിരിവേന്ദ്രതേജസാ।
തസ്യാത്മജാഃ സപ്ത പിതുർവധാതുരാഃ
പ്രതിക്രിയാമർഷജുഷഃ സമുദ്യതാഃ ॥ **11** ॥

താമ്രോഽന്തരിക്ഷഃ ശ്രവണോ വിഭാവസു -
ർവസുർനഭസ്വാനരുണശ്ച സപ്തമഃ।
പീഠം പുരസ്കൃത്യ ചമൂപതിം മൃധേ
ഭൗമപ്രയുക്താ നിരഗൻ ധൃതായുധാഃ ॥ **12** ॥

പ്രായുങ്ജതാസാദ്യ ശരാനസീൻ ഗദാഃ
ശക്ത്യൃഷ്ടിശൂലാൻയജിതേ രുഷോൽബണാഃ।
തച്ചസ്ത്രകൂടം ഭഗവാൻ സ്വമാർഗണൈ -
രമോഘവീർയസ്തിലശശ്ചകർത ഹ ॥ **13** ॥

താൻ പീഠമുഖ്യാനനയദ് യമക്ഷയം
നികൃത്തശീർഷോരുഭുജാംഘ്രിവർമണഃ।
സ്വാനീകപാനച്യുതചക്രസായകൈ -
സ്തഥാ നിരസ്താൻ നരകോ ധരാസുതഃ ॥ **14** ॥

നിരീക്ഷ്യ ദുർമർഷണ ആസ്രവൻമദൈ -
ർഗജൈഃ പയോധിപ്രഭവൈർനിരാക്രമത്।
ദൃഷ്ട്വാ സഭാർയം ഗരുഡോപരി സ്ഥിതം
സൂർയോപരിഷ്ടാത് സതഡിദ്ഘനം യഥാ।
കൃഷ്ണം സ തസ്മൈ വ്യസൃജച്ഛതഘ്നീം
യോധാശ്ച സർവേ യുഗപത് സ്മ വിവ്യധുഃ ॥ **15** ॥

തദ് ഭൗമസൈന്യം ഭഗവാൻ ഗദാഗ്രജോ
വിചിത്രവാജൈർനിശിതൈഃ ശിലീമുഖൈഃ।
നികൃത്തബാഹൂരുശിരോധ്രവിഗ്രഹം
ചകാര തർഹ്യേവ ഹതാശ്വകുഞ്ജരം ॥ **16** ॥

യാനി യോധൈഃ പ്രയുക്താനി
ശസ്ത്രാസ്ത്രാണി കുരൂദ്വഹ।
ഹരിസ്താൻയച്ഛിനത്തീക്ഷ്ണൈഃ
ശരൈരേകൈകശസ്ത്രിഭിഃ ॥ **17** ॥

ഉഹ്യമാനഃ സുപർണേന പക്ഷാഭ്യാം നിഘ്നതാ ഗജാൻ।
ഗരുത്മതാ ഹൻയമാനാസ്തുണ്ഡപക്ഷനഖൈർഗജാഃ ॥ **18** ॥

പുരമേവാവിശന്നാർതാ നരകോ യുധ്യയുധ്യത ।
ദൃഷ്ട്വാ വിദ്രാവിതം സൈന്യം ഗരുഡേനാർദിതം സ്വകം ॥ **19** ॥

തം ഭൗമഃ പ്രാഹരച്ഛക്ത്യാ വജ്രഃ പ്രതിഹതോ യതഃ ।
നാകമ്പത തയാ വിദ്ധോ മാലാഹത ഇവ ദ്വിപഃ ॥ **20** ॥

ശൂലം ഭൗമോഽച്യുതം ഹന്തുമാദദേ വിതഥോദ്യമഃ ।
തദ്വിസർഗാത് പൂർവമേവ നരകസ്യ ശിരോ ഹരിഃ ।
അപാഹരദ് ഗജസ്ഥസ്യ ചക്രേണ ക്ഷുരനേമിനാ ॥ **21** ॥

സകുണ്ഡലം ചാരുകിരീടഭൂഷണം
ബഭൗ പൃഥിവ്യാം പതിതം സമുജ്ജ്വലത് ।
ഹാഹേതി സാധ്വിത്യൃഷയഃ സുരേശ്വരാ
മാൽയൈർമുകുന്ദം വികിരന്ത ഈഡിരേ ॥ **22** ॥

തതശ്ച ഭൂഃ കൃഷ്ണമുപേത്യ കുണ്ഡലേ
പ്രതപ്തജാംബൂനദരത്നഭാസ്വരേ ।
സവൈജയന്ത്യാ വനമാലയാർപയത്
പ്രാചേതസം ഛത്രമഥോ മഹാമണിം ॥ **23** ॥

അസ്തൗഷീദഥ വിശ്വേശം ദേവീ ദേവവരാർചിതം ।
പ്രാഞ്ജലിഃ പ്രണതാ രാജൻ ഭക്തിപ്രവണയാ ധിയാ ॥ **24** ॥

ഭൂമിരുവാച
നമസ്തേ ദേവദേവേശ ശംഖചക്രഗദാധര ।
ഭക്തേച്ഛോപാത്തരൂപായ പരമാത്മൻ നമോഽസ്തു തേ ॥ **25** ॥

നമഃ പങ്കജനാഭായ നമഃ പങ്കജമാലിനേ ।
നമഃ പങ്കജനേത്രായ നമസ്തേ പങ്കജാംഘ്രയേ ॥ **26** ॥

നമോ ഭഗവതേ തുഭ്യം വാസുദേവായ വിഷ്ണവേ।
പുരുഷായാദിബീജായ പൂർണബോധായ തേ നമഃ ॥ **27** ॥

അജായ ജനയിത്രേഽസ്യ ബ്രഹ്മണേഽനന്തശക്തയേ।
പരാവരാത്മൻ ഭൂതാത്മൻ പരമാത്മൻ നമോഽസ്തു തേ ॥ **28** ॥

ത്വം വൈ സിസൃക്ഷൂ രജ ഉത്കടം പ്രഭോ
തമോ നിരോധായ ബിഭർഷ്യസംവൃതഃ।
സ്ഥാനായ സത്ത്വം ജഗതോ ജഗത്പതേ
കാലഃ പ്രധാനം പുരുഷോ ഭവാൻ പരഃ ॥ **29** ॥

അഹം പയോ ജ്യോതിരഥാനിലോ നഭോ
മാത്രാണി ദേവാ മന ഇന്ദ്രിയാണി।
കർതാ മഹാനിത്യഖിലം ചരാചരം
ത്വയ്യദ്വിതീയേ ഭഗവന്നയം ഭ്രമഃ ॥ **30** ॥

തസ്യാത്മജോഽയം തവ പാദപങ്കജം
ഭീതഃ പ്രപന്നാർതിഹരോപസാദിതഃ।
തത് പാലയൈനം കുരു ഹസ്തപങ്കജം
ശിരസ്യമുഷ്യാഖിലകൽമഷാപഹം ॥ **31** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇതി ഭൂമ്യാർഥിതോ വാഗ്ഭിർഭഗവാൻ ഭക്തിനമ്രയാ।
ദത്ത്വാഭയം ഭൗമഗൃഹം പ്രാവിശത് സകലർദ്ധിമത് ॥ **32** ॥

തത്ര രാജൻയകൻയാനാം ഷട്സഹസ്രാധികായുതം।
ഭൗമാഹൃതാനാം വിക്രമ്യ രാജഭ്യോ ദദൃശേ ഹരിഃ ॥ **33** ॥

തം പ്രവിഷ്ടം സ്ത്രിയോ വീക്ഷ്യ നരവീരം വിമോഹിതാഃ।
മനസാ വവ്രിരേഽഭീഷ്ടം പതിം ദൈവോപസാദിതം ॥ **34** ॥

ഭൂയാത് പതിരയം മഹ്യം ധാതാ തദനുമോദതാം ।
ഇതി സർവാഃ പൃഥക് കൃഷ്ണേ ഭാവേന ഹൃദയം ദധുഃ ॥ **35** ॥

താഃ പ്രാഹിണോദ് ദ്വാരവതീം സുമൃഷ്ടവിരജോഽംബരാഃ ।
നരയാനൈർമഹാകോശാൻ രഥാശ്വാൻ ദ്രവിണം മഹത് ॥ **36** ॥

ഐരാവതകുലേഭാംശ്ച ചതുർദന്താംസ്തരസ്വിനഃ ।
പാണ്ഡുരാംശ്ച ചതുഃഷഷ്ടിം പ്രേഷയാമാസ കേശവഃ ॥ **37** ॥

ഗത്വാ സുരേന്ദ്രഭവനം ദത്ത്വാദിത്യൈ ച കുണ്ഡലേ ।
പൂജിതസ്ത്രിദശേന്ദ്രേണ സഹേന്ദ്രാണ്യാ ച സപ്രിയഃ ॥ **38** ॥

ചോദിതോ ഭാർയയോത്പാട്യ
പാരിജാതം ഗരുത്മതി ।
ആരോപ്യ സേന്ദ്രാൻ വിബുധാൻ
നിർജിത്യോപാനയത് പുരം ॥ **39** ॥

സ്ഥാപിതഃ സത്യഭാമായാ ഗൃഹോദ്യാനോപശോഭനഃ ।
അൻവഗുർഭ്രമരാഃ സ്വർഗാത് തദ്ഗന്ധാസവലമ്പടാഃ ॥ **40** ॥

യയാച ആനമ്യ കിരീടകോടിഭിഃ
പാദൗ സ്പൃശന്നച്യുതമർഥസാധനം ।
സിദ്ധാർഥ ഏതേന വിഗൃഹ്യതേ മഹാ -
നഹോ സുരാണാം ച തമോ ധിഗാഢ്യതാം ॥ **41** ॥

അഥോ മുഹൂർത ഏകസ്മിൻ
നാനാഗാരേഷു താഃ സ്ത്രിയഃ ।
യഥോപയേമേ ഭഗവാം -
സ്താവദ്രൂപധരോഽവ്യയഃ ॥ **42** ॥

ഗൃഹേഷു താസാമനപായ്യതർക്യകൃ -
ന്നിരസ്തസാമ്യാതിശയേഷ്വവസ്ഥിതഃ।
രേമേ രമാഭിർനിജകാമസന്പ്ലുതോ
യഥേതരോ ഗാർഹകമേധികാംശ്ചരൻ ॥ **43** ॥

ഇത്ഥം രമാപതിമവാപ്യ പതിം സ്ത്രിയസ്താ
ബ്രഹ്മാദയോഽപി ന വിദുഃ പദവീം യദീയാം।
ഭേജുർമുദാവിരതമേധിതയാനുരാഗ -
ഹാസാവലോകനവസംഗമജൽപലജ്ജാഃ ॥ **44** ॥

പ്രത്യുദ്ഗമാസനവരാർഹണപാദശൗച -
താംബൂലവിശ്രമണവീജനഗന്ധമാൽയൈഃ।
കേശപ്രസാരശയനസ്നപനോപഹാർയൈ -
ർദാസീശതാ അപി വിഭോർവിദധുഃ സ്മ ദാസ്യം ॥ **45** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ദശമസ്കന്ധേ ഉത്തരാർധേ
പാരിജാതഹരണനരകവധോ നാമ ഏകോനഷഷ്ടിതമോഽധ്യായഃ ॥